

slabovernih in malopridnih učencikov pa povsod po svojih mojstrih. Kakoršín gospodar, taka družina!

Ni pa še dovolj le poznati pravega pomočka za dobro šolsko izrejo, treba ga je tudi vestno rabiti. Kaj pomaga poznati za kako bolezen še tako dobro zdravilo, če se pa ne rabi? Bolezen prihaja le hujša in nevarniša, in brez zgodnje in stanovitne rabe pravega zdravila postane kmali neozdravljiva. Tako tudi šolskim učnikom še ni zadosti le samo prepričanje, da za dobro kerščansko izrejo njih učencov je neogibljivo treba, da jih sami le dobrega učé z besedo in zgledom; temuč njih sveta neopustljiva dolžnost je, vse to tudi djansko spolnovati.

Obernimo zdaj to splošno pravilo na posamne príložnosti in sicer le na same že pred omenjene: pri šolski molitvi, pri sveti maši, pri procesijah, in še posebno pri šolarskih spovedih. Za vse té príložnosti podučimo svoje učence o spodobni obnaši že popred v šoli z jasno in resno besedo, in kažimo jim vse dopovedano, kakor v ogledalu na svojem lastnem izglednem zadržanji. Molimo jim šolsko molitev sami naprej — z vidno pobožnostjo; prepustimo pa večkrat to čast tudi zdaj temu, zdaj drugemu učencu, kakor kateri pred zasluži. Če namesti molitve zapojemo kako primerno pesmico, ne glejmo le na sočasje in soglasje, kar je le teló pesmi; temuč tudi na njé dušo, ki je serčna pobožnost; in petje bodi vselej čuteno in čutno vnetje za božjo slavo. — Pri sveti maši in vsaki drugi pobožnosti v cerkvi izvolimo za-se tako mesto, da ne bomo le mi svojih učencov, temuč tudi oni nas imeli vedno pred očmi (tedaj kje spredej v postranski klopi) in da se bodo tako v božji hiši mogli vsi v vsem zadržati po našem zgledu. (Konec prib.)

T e č n o u č i l o.

Kazavni poduk.

P o h i š j e.

Miza, stol, klop, omara, ključavnica, ključ, ogledalo, ura, podoba, polica, skrinja. Pert, žlica, nož, vilice, solnjak, sklenica, kupica, plošček, skleda.

Miza ima štiri noge in ploščo. Povejte od mize vse, kar veste! — Povejte kaj od stola! Nekteri stoli imajo tudi bla-

zinat posed; zakaj? — Nekteri stoli imajo tudi pri obeh straneh ročaje. — Klop je dolga. Nekatere klopi imajo tudi naslone. Na klopi lahko več ljudi sedi; na stolu pa le eden. Klopi so pri peči, pri stenah in za mizo. Kje so še klopi? — Pručica je manjša, kakor klop. Čemu je pručica? Zakaj ima na posedu luknjico? — Omara je lesena. Kdo jo naredi? V omaro hranujemo obleko in druge reči; zakaj? Omara ima spred vrata, ki se zaklenejo. — Kakošen je predalnik? — Ključavnica je pri vratih; zakaj? Kaj delamo s ključem? Kdo naredi ključ in ključavnico? iz česa? — Ogledalo ima stekleno ploščo, ktera je zadaj z živim srebrom pobeljena, in je v okvir ali rom vdelana. Ogledalo je gladko; v njem se vidimo. Zakaj se gledamo v ogledalo? — Ogledala so večidel štirivoglate, nekatere tudi podolgasto okrogle. Ogledalo visi na steni, — nekatere imajo tudi stojala. Bogati ljudje imajo velike in drage ogledala. — Ura ima cifrenik, mahalo, in kazavce; ima več večjih in manjših kolesic in težo, ktera se mora navijati. Ura gre, bije, in čas kaže. Kakošna je žepna ura, solčna ura? — Podoba ima lesen okvir, kateri je pobarvan ali pozlačen. Pri nekterih podobah je spredaj šipa, zadaj pa tanka desčica. Podobo namala malar. Imamo pa tudi male podobice. Kaj nam kažejo podobe? Na koga nas spominja britka martra? podoba matere božje? podoba sv. Jožefa? i. t. d. Podobe tudi častimo; ktere? zakaj? — Polica je pri tramu ali pri steni; je dolga ali kratka, široka ali ozka. Kdo naredi polico? Čemu je polica? Kaj devljemo na polico? — Kadar na mizi jemo, je večidel pert na nji pogernjen; zakaj? Kakošen je pert? — Žlica je lesena, koščena, plehata, cinasta, pa tudi sreberna. Žlica je na enem koncu široka in izbokana; zakaj? — Žlice so velike in majhne. Z žlico zajemamo juho in druge redke jedi. — Nož ima klinjo in rog. Klinja je železna ali jeklena, ktera ima ojstrino z ojstrim koncom in rob. Ojstrina je ojstra, če je nabrusena. Rog je lesen, ali pa ima koščene platnice. Z nožem režemo kruh, meso in druge reči. Imamo zaklepčaste nože, pipece, namizne nože, krivce, peresne nože, britve i. t. d. Čemu nam je sklepec, pipec? i. t. d. Peresni nožek ima večidel po več klinj. — Vilice so železne; imajo roglje, in lesen ali koščen rog. Z vilicami jemo meso in druge take reči. Kdo nareja nože in vilice? — V solnjaku je sol, s katero jedi solimo in prisolujemo. Solnjak je velik ali majhen; je lesen, pa tudi iz

porcelana ali iz stekla. — Sklenica je iz stekla. Spodaj ima dno, zgoraj pa vrat. Sklenica se lahko napolni z vodo, z vinom, olom in z drugimi tekočimi reči. Sklenico zamašimo z zamaškom. — Kupice so različne. Nekatere imajo tudi ročke; so iz stekla, pa so tudi rudninske. Iz kupice pijemo. Kanglice, majolike so tudi take posodice, v ktere devljemo tekoče reči. — Plošček ali taljer je posoda za jedi. Plošček je lesen, lončen, iz porcelana, čina i. t. d. Plošček je okrogel in bolj ali manj globok; plošček za juho je naj globokeji; zakaj? Skleda je večja, kakor plošček. Sklede so okrogle, nekatere tudi podolgate. V skledi prinašajo jedi na mizo. Skleda ima dno in rob. Iz sklede z žlico zajemamo. Velikim skledam za mleko pravimo latvice, ktere imajo na robu šobo, po kateri se lahko odliva. Iz česa so sklede? Kdo jih nareja?

Nekatere reči morajo biti v izbi, in se ne morejo sabo vzeti, če se kdo iz kake hiše v drugo preseli, — postavim: vrata, peč i. t. d. To so tedaj izbini deli. Imenujte vse izbine dele! — Reči, ktere pa v stānici lahko premikamo in prenašamo, se imenujejo hišna oprava, ali pohišje. Recite: Miza je hišna oprava, stol je hišna oprava i. t. d. Kaj iz med tega je tudi v šoli? Rečēm, kterih potrebujemo na mizi pri jedi, pravimo pomizje. Imenujte pomizje! — Vse pohišje in pomizje mora biti vedno čedno in vsaka reč na pravem kraji. Red in čednost se vsakteremu prikupi, in je prav po ceni. Povsod po hiši mora biti vse prav čedno in redno! Kaj pa se mora storiti, da je vse po hiši čedno in redno? — Kaj storimo, kadar pridemo v tujo hišo?

Pomīte mize in klopi — naj lepše v hiši so reči;

Pomizje čedno pa nam dá — prav dober tek za jed do dna.

Nekaj iz sadjoreje.

II.

Kako se sadno drevje po korennicah množi.

Kadar sadjorejec novo drevesnico zasaja, mu rado divjakov primanjkuje, in dobro je, da si jih zna na mnogi način zarezati. Kako se drevesca iz košćic in pešek zarezajo, je vsakemu izurjenemu sadjorejcu znano. Da se pa drevesca tudi po korennicah lahko množijo, morebiti še marskteri ne vé.